

Marta Godłowska, Małgorzata Grabowska

Nowa Huta - Mogiła

Informator Archeologiczny : badania 2, 44-46

1968

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Badano warstwę kulturową, grubości 40 do 180 cm, pod którą, w lessowym ocalcu, występują skupiska. Przekopano systematycznie teren o pow. ok. 20 arów, a kilka arów sbadano wkopami i rowami kontrolnymi. Odkryto 46 skupisk jam mieszkalnych i gospodarszych oraz dwa piece garncarskie z okresów wpływów rzymskich i wędrowek ludów. Interesujące są jamy kultury lendzielskiej, trzcienieckiej, żużyckiej i wenedzkiej, oraz oba piece garncarskie. W wymienionych skupiskach znaleziono dużą ilość sabytków, przede wszystkim ceramiki. Odkryto też sagadkową jamę, prawdopodobnie kultową, z okresu lateńskiego, z dużą ilością polepy i małą ceramiką /użanki naczyń terra sigillata/.

W warstwie kulturowej znajdowały się liczne sabytki różnych kultur, w tym ceramika typu praskiego i żelaza.

Pierwszy piec garncarski /skup. 25 i 25 A/ ma komorę wypalową o średnicy 130 do 140 cm i głęb. 50 cm. Ruszt jest zachowany w całości. Komór paleniska nie preparowano, ale wlot posiada przegrodę, co wskazuje na to, że palenisko jest dwudzielne. Zewnętrzna strona ścian ma wyraźne odciski plecionki z cienkich prętów, co wskazuje na to, że ściany pieca nalepiono na tę plecionkę. Piec obetonowano i przewieszono do Warszawy, do Państwowego Museum Archeologicznego, gdzie będzie ekspozycyjny.

Drugi piec garncarski ma komorę wypalową o średnicy 110 i wys. 40 cm. Badanie jego jest w toku.

W obu piecach znaleziono dużo ceramiki tocznej tzw. siwej.

NOWA HUTA - Mogiła

Museum Archeologiczne w Krakowie - Oddział w Nowej Hucie

Badania prowadziły: mgr Marta Godłowska i mgr Małgorzata Grabowska. Finansowało Museum Archeologiczne w Krakowie, Oddział Nowa Huta. Trzeci sezon badań. Osada wielokulturowa z okresu

neolitu i z epoki brązu /kultura łużycka/.

Badane stanowisko /Mogiła et.62/ rozciąga się na tarasie lewego brzegu Wisły na wschód od zabudowań wsi Mogiły i leży w bezpośrednim zasięgu prac przemysłowych Huty im. Lenina. Przebadano 30 arów, na których odkryto 66 obiektów archeologicznych /obiekty nr 324 - 390/. Warstwa kulturowa na znacznej części stanowiska uległa całkowitemu zniszczeniu, wraz z górnymi częściami obiektów /przez niwelowanie terenu spychaczami/; w związku z tym niektóre jamy rysujące się na tle lessu jako obiekty odrębne, mogły pierwotnie stanowić jedną większą całość.

Najstarsze osadnictwo należy do kultury ceramiki wstęgowej rytej, odsłoniętej w dwóch obiektach. Jeden z nich /nr 327/, to duże, nieregularne zagłębienie /wymiary: 9x5m/. W części przydennej, przy ścianach jamy znaleziono ślady po 3 słupach. Natrafiono również na ślad paleniska. Ceramika reprezentowana była przez fragmenty cienkościennych zdobionych osarek, i fragmenty naczyń grubej roboty, wykonanych z gliny o domieszcze organicznej.

Kultura lendzielska reprezentowana jest przez 25 obiektów, wśród których przeważają jamy gospodarcze. Część z nich, to jamy zasobowe, o profilu gruszkowatym lub trapezowatym. Na podstawie materiału ceramicznego /w którym nie wyróżniono fragmentów zdobionych ornamentem kłutym/ można omawianą osadę datować na środkową fazę kultury lendzielskiej i łączyć ją z grupą plessowską tejże kultury. Natrafiono także na ślad chaty słupowej /nr 328/, która niestety prawie w całości została zniszczona. Nie udało się ustalić ani jej pierwotnych wymiarów, ani chronologii. Należy jednak zaznaczyć, że w r. 1966 w bezpośrednim sąsiedztwie, uchwycono sarys słupowej, trapezowatej chaty kultury lendzielskiej.

W części pln.wsch. osady odkryto na przestrzeni ok. 30 m rów /o szer. 1-1,5 m/, otaczający ją od strony południowej, w którym

także wystąpiły materiały kultury lendzielskiej.

Zabytki kultury pucharów lejkowatych odkryto w trzech obiektach, wiążących się zapewne z położoną na zachód dużą osadą tej kultury. Głównym surowcem krzemieniowym używanym przez neolitycznych mieszkańców osady był krzemień jurajski. Jedynie sporadycznie znalaziono zabytki z surowca świeciechowskiego.

Z późniejszych obiektów odkryte 4 jamy kultury żużyckiej. Leżały one w osęci płn.zach. badanego obszaru.

OJCÓW, pow. Olkusz
Jaskinia Ciemna

patrz paleolit i mezolit

OSETNO, pow. Góra

Muzeum Archeologiczne we
Wrocławiu

Badania prowadziła doc.dr Wanda Sarnowska przy współudziale mgr Jerzego Gołubkowa i mgr Felicji Bryłowskiej. Pierwszy sezon badań. Kurhan z okresu neolitu /?/, ślady z epoki brązu, z okresu halszackiego, okresu lateńskiego i z okresu wpływów rzymskich.

W dniach 2 - 27 lipca przeprowadzono prace wykopaliskowe na kurhanie, który znany był już w okresie międzywojennym i określony jako wczesnobrązowy.

Kurhan usytuowany był w lesie, około 2 km na północno-zachód od wsi Osetno, w odległości około 250 m od koryta rzeki Baryczy. Stanowił nieregularny spłaszczony stożek o wymiarach: średnica 25 m, wysokość 3-4 m. Porośnięty był młodymi drzewami. Na jego powierzchni